

Vägverkets föreskrifter om kursplan, behörighet B;

Utkom från trycket
den 29 juni 2007

beslutade den 11 juni 2007.

Vägverket föreskriver¹ med stöd av 7 och 12 §§ förordningen (1998:978) om trafikskolor följande.

1 kap. Kursplanens uppbyggnad och struktur

1 § Utbildningen för körkort skall innehålla följande moment.

1. Manövrering, fordon och miljö,
2. körning i olika trafikmiljöer,
3. resande med bil i speciella sammanhang, och
4. personliga förutsättningar och mål.

De fyra momenten skall delas upp på följande två kunskapsområden.

1. Teori och färdighet, och
2. självvärdering.

2 kap. Manövrering, fordon och miljö

Syfte

1 § Momentet *manövrering, fordon och miljö* syftar till att eleven skall lära sig att manövrera sitt fordon och göra detta på ett säkert och miljövänligt sätt. Samtidigt ska eleven utveckla en realistisk uppfattning om sin egen förmåga att göra detta. I detta ingår att eleven skall lära sig bilens konstruktion, funktion, olika skyddssystem och sambanden mellan körsätt och miljöpåverkan. Dessutom skall eleven utveckla sin förmåga att reflektera över händelser under utbildningen och därigenom öka sin förmåga att ta till sig intryck och erfarenheter som kan bidra till en ökad värdering av säker körning.

¹ Jfr rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort, (EGT L 237, 24.8.1991, s. 1, Celex 31991L0439), senast ändrat genom rådets direktiv 2003/59/EG (EGT L 226, 10.9.2003, s. 4, Celex 32003L0059).

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - faktorer som påverkar bilens köregenskaper såväl positivt som negativt,
 - körtekniker som kan nyttjas för att köra bilen på ett säkert och miljömedvetet sätt,
 - bilens konstruktion och funktioner samt hur dessa inverkar på säkerhet och miljö,
 - bilens olika skyddssystem och hur dessa fungerar,
 - innebörden av de miljökrav som finns för fordon,
 - betydelsen av att använda bilens skyddsutrustning,
 - begreppen styrbarhet och stabilitet,
 - olika drivsystem och hur dessa inverkar på köregenskaperna,
 - väglagets påverkan på bilens köregenskaper,
 - sambandet mellan körteknik och bilens uppträdande,
 - naturlagarnas inverkan på fordonets rörelse,
 - hur man identifierar risker förknippade med bilens konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera,
 - regler och bestämmelser som finns inom hela momentet manövrering, fordon och miljö,
- *utför* enklare kontroller och föreslår eventuella åtgärder på fordonet så att det blir trafiksäkert,
- *uppvisar* en rutinmässig manövrering av fordonet,
- *använder* olika sätt att bromsa en bil,
- *identifierar* risker förknippade med fordonets konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *bedömer* sin förmåga
 - att manövrera en bil på ett säkert sätt,
 - att klara en uppkommen krissituation,
 - att upptäcka risker förknippade med fordonets funktion och manövrering.

3 kap. Körning i olika trafikmiljöer

Syfte

1 § Momentet *körning i olika trafikmiljöer* syftar till att utveckla elevens förmåga att köra bil på ett säkert, omdömesgillt och miljövänligt sätt i samverkan med andra trafikanter, i olika trafiksituationer och under olika förhållanden. Momentet syftar också till att utveckla elevens förmåga att vara förutseende, upptäcka risker och att köra med sådana säkerhetsmarginaler att han eller hon inte blir inblandad i kritiska situationer. I detta ingår att eleven skall anpassa sin körning, som t.ex. hastighet och placering, utifrån de omständigheter som råder. Momentet syftar dessutom till att ge kunskap om och förståelse för varför trafikregler finns och hur de skall följas. Ett annat syfte är att minska konsekvenserna efter en trafikolycka genom att förmedla kunskap om första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - de trafikregler som gäller för bilkörning,
 - hur man ger första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka,
 - hastighetens inverkan på risken att dödas eller skadas i trafiken,
- *tillämpar* de regler som gäller för bilkörning,
- *visar*
 - goda avsökningsrutiner i olika trafikmiljöer,
 - gott omdöme i samspelet med andra trafikanter,
- *kör* med tillräckliga säkerhetsmarginaler,
- *använder* en körteknik som medför låg bränsleförbrukning,
- *anpassar* hastighet, placering och övrig körning utifrån de omständigheter som råder,
- *identifierar* risker i olika trafiksituationer och trafikmiljöer,
- *förutser* olika händelseförlopp i trafiken,
- *bedömer* konsekvenser av olika händelseförlopp.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *värderar*
 - konsekvenserna av sin egen erfarenhet av bilkörning,
 - det egna körbeteendet,
 - sin förmåga att ge första hjälpen och kunna vidta rätt åtgärder vid en trafikolycka,
- *accepterar* ett kritiskt tänkande om det egna körbeteendet.

4 kap. Resande med bil i speciella sammanhang

Syfte

1 § Momentet *resande med bil i speciella sammanhang* syftar till att ge eleven kunskap om betydelsen av att planera sitt resande med avseende på t.ex. vart, när, hur, under vilka omständigheter och varför en resa skall genomföras. Kunskapen skall kunna användas för att resa så miljövänligt som möjligt samtidigt som resande under riskfyllda förhållanden som tät trafik, halt väglag, dåligt väder etc., undviks. Dessutom syftar momentet till att förmedla kunskap som visar att körning under påverkan av alkohol, trötthet etc., ökar olycks- och skaderisken och därför inte är förenligt med god bilkörning.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - hur val av färdmedel, resällskap och färdväg påverkar trafiksäkerhet och miljö,
 - hur påverkan av medicin, alkohol, andra droger, stress och trötthet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,
 - hur bilkörning vid olika tidpunkter på dygnet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,
 - hur olika väglag och vägmiljöer påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *bedömer* hur egna val och motiv till resande och bilkörning kan påverka det egna förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön.

5 kap. Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

Syfte

1 § Momentet *personliga förutsättningar och målsättningar i livet* syftar till att ge eleven en förståelse för hur olika personliga och sociala förutsättningar påverkar rollen som bilförare. Eleven skall inse hur förarbeteende och olycksrisk har samband med viljan att efterleva regler och bestämmelser samt faktorer som ålder, kön, fysiska begränsningar, personlighet, attityd, livsstil, social bakgrund, utbildning och grupptillhörighet. Genom att förstå dessa samband förväntas eleven få bättre förutsättningar att anpassa sin körning så att risker förknippade med de egna förutsättningarna beaktas.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *återger*
 - hur personliga livsförutsättningar och faktorer som kön, ålder, personlighet, attityd, livsstil och grupptillhörighet påverkar trafiksäkerheten,
 - hur nyttjandet av bilen förändras från det att man är ung till det att man blir äldre och vilka konsekvenser det kan få för miljön, resandet och trafiksäkerheten,
 - hur man undviker att använda bilen som ett medel för sökande efter spänning,
- *redogör* för
 - hur grupppryck uppstår och hur det kan påverka förarbeteende och trafiksäkerhet,
 - hur medvetna eller impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek etc., kan påverka förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön,
 - hur olika val av transportslag kan påverka trafiksäkerhet och miljö,
 - hur bristande vilja att efterleva regler och bestämmelser påverkar säkerhet och miljö.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- värderar sin förmåga
 - att stå emot effekterna av grupptryck,
 - att motstå impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek etc.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2008, då Vägverkets föreskrifter (VVFS 2004:110) om kursplaner, behörighet B skall upphöra att gälla.

INGEMAR SKOGÖ

Mimmi Lundqvist Ryde